

geeft 'n stadium van deze ontwikkeling aan. Hoewel hij in vroeger tijd het object nog als stut van 't kunstwerk erkende, zien wij hem langzamerhand van het object loskomen. Maar niet zooals de *cubisten*. Elke verstraking van vorm, het ornamentale, de systematische vlakbehandeling was hem vijandig.

Rembrandt heeft 'n diepen indruk op hem gemaakt. Om het impressionisme, het neo-impressionisme en hun licht- en luchtprobleem bekommerde hij zich weinig, hoewel de luministen vooral Monet, de krachtigste vertegenwoordiger, hem zeer interesseerde. Ook Cézanne en Vincent van Gogh hebben hem den weg gewezen naar wat hij zelf noemt het „Doel der Schilderkunst”.

Hoe hij, door een toeval tot dit doel geraakte zal ik door middel van een kleine anecdote vertellen.

Tegen den schemer komt hij in zijn atelier. Hij komt van een studie en plein-air, met zijn schilderkist aan de hand, nog verdroomd in hetgeen hij gezien heeft, nog verdiept in het probleem van kleur en kracht. Plotseling wordt hij door 'n onbeschrijfelijke schoonheid getroffen. Hij ziet in z'n atelier een van innerlijken gloed doortrokken schilderij staan en vraagt zich verbaasd af of hij dat geschilderd heeft. De bekoring was buitengewoon. Hij gaat naar het raadselachtig wonder toe, waarop hij niets dan vormen en kleuren zag, zonder dat er te zien was *wat* het eigenlijk voorstelde. Weldra volgt de ont-nuchtering: het was een schilderij die op z'n kant tegen den muur stond! Hij tracht, den volgenden morgen, weer den betooverenden indruk te krijgen, doch tevergeefs, hij wordt steeds afgeleid door de voorstelling, door „de Natuur in het beeld”.

Toen wist hij plotseling wat een zuiveren kunstindruk schade: de natuur, en met alle kracht rukte hij de natuur uit de schilderij.

Wellicht is het u ook wel eens zoo gegaan als Kadinsky. Ge wandelt en plotseling wordt uw schoonheidsgevoel gewekt door een kleur of 'n vorm waarvan ge niet met